

Служба „Преса и
информация“

Общ съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 83/21
Люксембург, 19 май 2021 г.

Решение по дело T-628/20
Ryanair DAC/Комисия (Испания — Covid-19)

Фондът за подпомагане на платежоспособността на стратегически испански предприятия, които изпитват временни затруднения поради пандемията от Covid-19, е съвместим с правото на Съюза

Разглежданата мярка, насочена към приемането на мерки за рекапитализация с бюджет от 10 милиарда евро, представлява схема за държавни помощи, но е пропорционална и недискриминационна

През юли 2020 г. Испания уведомява Европейската комисия за схема за помощи, с която се създава Фонд за подпомагане на платежоспособността на стратегически предприятия, които изпитват временни затруднения поради пандемията от Covid-19. Този фонд за подпомагане е оправомощен да приема различни мерки за рекапитализация в полза на нефинансови предприятия, които са установени и имат основни центрове на дейност в Испания и които се считат за системни или стратегически за испанската икономика¹. Бюджетът на посочената схема за помощи, финансирана от държавния бюджет, е 10 милиарда евро до 30 юни 2021 г.

Приемайки, че схемата, за която е изпратено уведомление, представлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, Комисията я разглежда в светлината на съобщението си от 19 март 2020 г., озаглавено „Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19“². С решение от 31 юли 2020 г. Комисията обявява схемата за съвместима с вътрешния пазар на основание член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС³. Съгласно тази разпоредба при определени условия помощите за преодоляването на сериозни затруднения в икономиката на държава членка могат да се считат за съвместими с вътрешния пазар.

Авиокомпанията Ryanair подава жалба за отмяна на това решение, която обаче е отхвърлена от десети разширен състав на Общия съд на Европейския съюз. В този контекст той разглежда съвместимостта с вътрешния пазар на схемата за държавни помощи, приета в отговор на последиците от пандемията от Covid-19, от гледна точка на член 107,

¹ За да могат да се ползват от разглежданата схема за помощи, посочените предприятия при всички положения трябва да отговарят и на останалите кумулативни условия за допустимост, предвидени в посочената схема, и следователно трябва да докажат: i) че изпитват сериозни затруднения да продължат да осъществяват дейност без временно публично подпомагане; ii) че принудителното прекратяване на дейността им ще окаже сериозно отражение върху дейността или заетостта на национално или регионално равнище; iii) че жизнеспособността им в средносрочен и дългосрочен план е осигурена с план за жизнеспособност, в който се посочва начинът, по който предприятието би могло да преодолее кризата, и се съдържа предложение за използване на публичната помощ; iv) че са предвидили прогнозен график за изплащане на държавната помощ от Фонда; v) че към 31 декември 2019 г. вече са били в затруднено положение; vi) че нямат достъп до частно финансиране посредством банки или финансови пазари или че това финансиране е на цена, която би засегнала жизнеспособността им.

² Съобщение C/2020/1863 (ОВ С 91 I, 2020 г., стр. 1), изменено на 3 април 2020 г. (ОВ С 112 I, 2020 г., стр. 1), на 13 май 2020 г. (ОВ С 164, 2020 г., стр. 3) и на 29 юни 2020 г. (ОВ С 218, 2020 г., стр. 3).

³ Решение C(2020) 5414 final относно държавна помощ SA.57659 (2020/N) — Испания — COVID-19 — Фонд за рекапитализация.

параграф 3, буква б) ДФЕС⁴. Освен това Общият съд пояснява съотношението между правилата относно държавните помощи и принципа на недопускане на дискриминация, основана на гражданство, закрепен в член 18, параграф 1 ДФЕС, както и понятието „схема за помощ“ по смисъла на член 1, буква г) от Регламент 2015/1589⁵.

Преценка на Общия съд

На първо място, Общият съд осъществява контрол върху решението на Комисията от гледна точка на принципа на недопускане на дискриминация като проверява дали разликата в третирането, установена с разглежданата схема за помощи, доколкото от нея се ползват само предприятия, които са установени и имат основни центрове на дейност в Испания, е обоснована от легитимна цел и дали е необходима, подходяща и пропорционална за постигането на тази цел. Общият съд разглежда и ролята на член 18, параграф 1 ДФЕС, който забранява всякаква дискриминация, основана на гражданство, в областта на прилагане на Договорите, без да се засягат специалните разпоредби, съдържащи се в тях. Тъй като обаче според Общия съд член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС е една от тези техни специални разпоредби, той проверява дали разглежданата схема може да се обяви за съвместима с вътрешния пазар на основание на тази разпоредба.

В това отношение **Общият съд потвърждава, от една страна, че целта на разглежданата схема за помощи отговаря на условията по член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС, тъй като е насочена към преодоляването на сериозни затруднения в испанската икономика поради пандемията от Covid-19. Освен това Общият съд добавя, че критерият за стратегическото и системно значение на получателите на помощта реално отразява целта на разглежданата помощ.**

От друга страна, Общият съд констатира, че предоставянето на помощта само на нефинансови предприятия със системно или стратегическо значение за испанската икономика, които са установени в Испания и имат основни центрове на дейност на територията на тази държава, е както подходящо, така и необходимо за постигане на целта за преодоляване на сериозните затруднения в икономиката на Испания. Според Общия съд както критериите за допустимост до схемата, така и условията за предоставяне на помощите — изразяващи се във временното участие на испанската държава в капитала на съответните предприятия, а също и ограниченията *ex post*, които посочената схема предвижда по отношение на получателите на помощите⁶, свидетелстват за желанието на Испания да подкрепи предприятията, които са свързани реално и трайно с испанската икономика. **Този подход е в съответствие с целта на схемата, а именно преодоляването на сериозни затруднения в испанската икономика в перспективата на средносрочното и дългосрочното ѝ икономическо развитие.**

⁴ В решението си от 17 февруари 2021 г., *Ryanair/Комисия*, [T-238/20](#) Общият съд извършва аналогичен анализ на законосъобразността на схема за държавна помощ, приета от Швеция в отговор на последиците от пандемията от COVID-19 за шведския пазар на въздушен транспорт (вж. прессъобщение [№ 16/21](#)). Освен това в решението си от 14 април 2001 г., *Ryanair/Комисия* (*Finnair I*; Covid-19), [T-388/20](#), Общият съд разглежда мярка за индивидуална помощ, приета от Финландия във връзка с пандемията от Covid-19, на основание член 107, параграф 2, буква б) ДФЕС. (вж. прессъобщение [№ 53/21](#)).

⁵ Съгласно член 1, буква г) от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 [ДФЕС] (ОВ L 248, 2015 г., стр. 9) схема за помощ означава „всеки акт, на базата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, може да се предостави индивидуална помощ на предприятията, определени в акта по общ и абстрактен начин и всеки акт, на базата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер“.

⁶ Става дума по-специално за задълженията на националните органи за прозрачност и за изготвяне на отчети за използването на разглежданата помощ, както и за забраната — до пълното или частично възстановяване на помощта — за поемане на прекомерни рискове или предприемане на агресивна търговска експанзия, финансирана с помощта, за извършване на някои сливания и за изплащане на дивиденди.

Що се отнася до пропорционалността на схемата за помощи, Общият съд приема, че при установяването на реда и условията, при които операторите могат да се ползват от схема за помощи с общ и многоотраслов характер, без разграничение между съответните икономически сектори, Испания има основание да прилага критерии за допустимост, които са установени, за да се идентифицират предприятия, които имат както системно или стратегическо значение за нейната икономика, така и трайна и стабилна връзка с тази икономика. Всъщност друг критерий за допустимост, който дава достъп до помощта на предприятия, които осъществяват дейност на испанска територия като обикновени доставчици на услуги, не би могъл да гарантира необходимата стабилна и трайна връзка на получателите на помощта с испанската икономика, която е в основата на разглежданата схема за помощи.

Предвид тези констатации Общият съд потвърждава, че целта на разглежданата схема за помощи отговаря на изискванията на изключението по член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС и че условията за предоставяне на помощта не надхвърлят необходимото за постигането на тази цел. Така, посочената схема не нарушава принципа на недопускане на дискриминация, нито член 18, първа алинея ДФЕС.

На второ място, Общият съд разглежда решението на Комисията от гледна точка на свободното предоставяне на услуги и на свободата на установяване, закрепени съответно в член 56 ДФЕС и член 58 ДФЕС. В това отношение Общият съд припомня, че свободното предоставяне на услуги не се прилага на общо основание в областта на транспорта, а е подчинено на специален правен режим, към който спада Регламент № 1008/2008⁷. С този регламент се определят именно условията за прилагане на принципа на свободно предоставяне на услуги в сектора на въздушния транспорт. Освен това Ryanair така или иначе не успява да докаже по какъв начин изключването от възможността да се ползва от мерките за рекапитализация, към които е насочена разглежданата схема, може да го разубеди да се установи в Испания или предоставя услуги от и към тази държава.

На трето място, Общият съд отхвърля основанието, че Комисията е нарушила задължението си за съпоставяне на положителния ефект от помощта с отрицателните ѝ последици за условията на търговия и за поддържането на ненарушена конкуренция. В това отношение Общият съд посочва, че за разлика от член 107, параграф 3, буква в) ДФЕС, член 107, параграф 3, буква б) ДФЕС не изисква извършването на такъв анализ и че при обстоятелствата по настоящия случай няма основание за подобно съпоставяне, тъй като се презумира, че резултатът от него е положителен.

На четвърто място, що се отнася до твърдението за неправилна квалификация на разглежданата мярка като „схема за помощи“, Общият съд постановява, че разпоредбите на испанското право, които служат за правно основание на разглежданата мярка⁸, са актове с общо приложение, които уреждат всички характеристики на разглежданата помощ. На практика посочените разпоредби сами по себе си са достатъчни, без да са необходими допълнителни мерки за тяхното прилагане, да позволят както индивидуалното отпускане на помощи на предприятията, които са подали заявление за това, така и определянето по общ и абстрактен начин на получателите на помощта. Поради това, Общият съд постановява, че Комисията не е допуснала грешка при прилагане на правото като е квалифицирала разглежданата помощ като схема за помощ по смисъла на член 1, буква г) от Регламент 2015/1589.

⁷ Регламент (ЕО) № 1008/2008 от 24 септември 2008 година относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (ОВ L 293, 2008 г., стр. 3).

⁸ По-специално Decreto-ley 25/2020 medidas urgentes a apoyar la reactivación económica y el empleo (Кралски декрет-закон 25/20 от 3 юли 2020 г. за приемане на спешни мерки в подкрепа на икономическото възстановяване и заетостта) от 3 юли 2020 г. (BOE № 185, от 6 юли 2020 г.) и Acuerdo del Consejo de Ministros sobre el funcionamiento del Fondo de Apoyo a la Solvencia de las Empresas Estratégicas (Указ на Министерски съвет за функционирането на Фонда за подкрепа на платежоспособността на стратегически предприятия) (Orden PCM/679/2020 от 23 юли 2020 г.) (BOE № 201 от 24 юли 2020 г.).

Накрая, Общият съд отхвърля по същество основанията, изведени от твърдяното нарушение на задължението за мотивиране, и констатира, че не е необходимо да разглежда по същество основанието, изведено от нарушение на процесуалните права, произтичащи от член 108, параграф 2 ДФЕС.

ЗАБЕЛЕЖКА: Актът на Общия съд може да се обжалва пред Съда само по правни въпроси в срок от два месеца и десет дни, считано от съобщаването му.

ЗАБЕЛЕЖКА: С жалбата за отмяна се иска отмяна на актове на институциите на Съюза, които противоречат на правото на Съюза. При определени условия държавите членки, европейските институции и частноправните субекти могат да сезират Съда или Общия съд с жалба за отмяна. Ако жалбата е основателна, актът се отменя. Съответната институция трябва да отстрани евентуалната празнота в правото, създадена с отмяната на акта.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Общия съд

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106